

Årsrapport 2007

Kommunstyrelsen

Stadens verksamhet

Räkenskaperna och årsredovisningen är i huvudsak upprättad enligt redovisningslagen

Verksamhetsmålen är i allt väsentligt uppnådda, däremot inte samtliga finansiella mål

Den kommunala redovisningslagen följs inte fullt ut vad avser investeringsredovisningen

Kommunstyrelsens egen verksamhet

Det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet är tillfredsställande

Styrning, uppföljning och kontroll är tillräcklig

Bokslut och räkenskaper är rättvisande

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I "årsrapporter" för nämnder och "granskningspromemorior" för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Särskilda granskningar som sker under året publiceras löpande som "revisionsrapporter" och i vissa fall som "promemorior".

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

STADSREVISIONEN
Revisionskontoret
[www. Stockholm.se/revision](http://www.Stockholm.se/revision)

Besöksadress: Hantverkargatan 3 A, 1 tr
Postadress: 105 35 Stockholm
Telefon: 08-508 29 000
Fax: 08-508 29 399

Till Kommunstyrelsen

ÅRSRAPPORT AVSEENDE REVISIONEN AV KOMMUNSTYRELSENS VERKSAMHET FÖR ÅR 2007

Revisorsgrupp 1 har vid sammanträde den 11 april 2008 behandlat bifogade årsrapport. I rapporten redovisas resultatet av den granskning som har utförts under verksamhetsåret. I rapportdel 1 redovisas granskningsiakttagelser avseende kommunstyrelsens övergripande verksamhet och i rapportdel 2 iakttagelser avseende kommunstyrelsens egen verksamhet. Granskning av bokslutet och årsredovisningen redovisas också i årsrapporten. I bilaga till kommunstyrelsens revisionsberättelse redovisas en sammanfattning av revisorernas iakttagelser från granskningen av stadens verksamheter (Årsöversikten). Revisionsberättelsen inklusive Årsöversikten bifogas för kännedom.

Utifrån revisionskontorets årsrapport vill vi särskilt framhålla följande:

Mål – måluppfyllelse

Beträffande uppföljning av målen enligt god ekonomisk hushållning är vår samlade bedömning efter genomförd granskning av stadens nämnder att verksamhetsmålen i allt väsentligt är uppfyllda. Det har dock inte varit möjligt att stämma av samtliga mål då det finns mål som är otydligt formulerade och därmed svåra att följa upp och utvärdera.

Utöver verksamhetsmålen har fem finansiella mål fastställts. Av dessa har två mål uppnåtts helt och ett mål har uppnåtts delvis under 2007. Ett av målen ska mätas över planperioden och kan utvärderas först efter periodens slut. Vi anser att det i förvaltningsberättelsen med fördel kan ingå en beskrivning och analys över vilka konsekvenser det medför om vissa av målen inte uppfylls.

Rättvisande räkenskaper

Vi har under en följd av år påpekat att staden inte följer den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed vad avser redovisning av investeringar för samtliga nämnder. Det innebär också att nämndernas nyckeltal blir missvisande och inte möjliggör jämförelser vare sig mellan åren, mellan stadens nämnder eller liknande verksamheter i andra kommuner. Vi anser att Stock-

holms stad bör följa redovisningslagen fullt ut. Kommunstyrelsen bör se över sina rutiner för bokföring av investeringsutgifter så att möjlighet ges för en korrekt bokföring enligt den kommunala redovisningslagen.

Rapportering av granskning av tertialrapport 2/2007

Vi anser att kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges (7 november respektive 26 november 2007) behandling av delårsrapporten sker alltför sent. Rapporten utgör underlag för kommunstyrelsen och ytterst fullmäktige att besluta om korrigeringar av verksamhet och ekonomi. För att fullmäktige ska ha en reell möjlighet att besluta om åtgärder och nämnderna ska få möjlighet att vidta åtgärder innan årets slut krävs att delårsrapporten behandlas så tidigt som möjligt på hösten.

Årsredovisning 2007

Revisionskontoret har granskat stadens årsredovisning för 2007 och den samlade bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed.

Årsredovisningen innehåller i huvudsak de uppgifter som enligt lagen om kommunal redovisning ska ingå i en årsredovisning. Dock saknas en beskrivning av den verksamhet som har bedrivits av stadens bolag. Upplýsningar som ska redovisas i förvaltningsberättelsen, som t ex händelser av väsentlig betydelse samt förväntad utveckling, görs inte fullt ut i denna utan görs i andra delar av årsredovisningen. Vi anser att staden i framtiden bör eftersträva att i förvaltningsberättelsen redovisa en samlad bild över de uppgifter som är viktiga för stadens ekonomi och verksamhet.

Yttrande

Vi överlämnar årsrapporten till kommunstyrelsen för yttrande senast den 30 juni 2008.

Stockholm den 11 april 2008

På revisorernas vägnar

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Bengt Akalla".

Bengt Akalla
Ordförande

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Stefan Rydberg".

Stefan Rydberg
Sekreterare

INNEHÅLL	Sid
1 STOCKHOLMS STADS ÅRSREDOVISNING	2
1.1 Samlad bedömning	2
1.2 Förvaltningsberättelsen	3
1.3 Resultaträkningen	7
1.4 Balansräkningen	9
1.5 Finansieringsanalysen	11
1.6 Sammanställd redovisning	11
1.7 Bokslut enheten för finansstrategi	12
2 DELÅRSRAPPORT 2007-08-31	13
3 REVISIONSRAPPORTER OCH PROMEMORIOR	14
4 ÖVRIGA GRANSKNINGAR	24

Rapportförteckning

Rapport Granskning av tertialrapport 2 – uppföljning av budget 2007 (november 2007)

Årsrapport 2007 för Kommunstyrelsen, april 2008)

Bilaga 1	Revisionsrapport 2007 redovisningsrutiner och intern kontroll, finansenheten
Bilaga 2	Rapport över granskning av årsbokslut 2007-12-31 för finansenheten
Bilaga 3	Förteckning över samtliga revisionsrapporter och promemior 2007/2008

)

)

)

)

Inledning

Årets granskning

I denna *årsrapport* redovisas det samlade resultatet av revisionskontorets granskning av kommunstyrelsens övergripande verksamhet.

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Stockholms stads huvudbokslut, årsredovisning och stadens sammanställda redovisning för år 2007
- Kommunstyrelsens styrning och uppföljning av stadens verksamhet och ekonomi

Revisionen genomförs i enlighet med kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt i enlighet med reglementet för stadsrevisionen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Inriktningen och omfattningen fastställs av de förtroendevalda revisorerna i den årliga revisionsplanen. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Årsrapporten har faktakontrollerats av stadsledningskontoret.

Årsrapport 2007

I föreliggande rapport redovisas resultatet av 2007 års granskning i två rapportdelar, nämligen

1. Redovisning av granskningsresultatet avseende kommunstyrelsens övergripande verksamhet mm
2. Redovisning av granskningsresultatet avseende kommunstyrelsens egen verksamhet och granskningsresultatet avseende KF/KS-kansli

)

)

)

)

Rapportdel 1

Redovisning av granskningsresultatet avseende kommunstyrelsens övergripande verksamhet

1 STOCKHOLMS STADS ÅRSREDOVISNING

Revisorerna har bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift är syftet med granskningen av årsredovisningen att bedöma om den är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning och i enlighet med god redovisningssed.

1.1 Samlad bedömning

Revisionskontorets samlade bedömning är att stadens årsredovisning i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed.

Beträffande uppföljning av målen enligt god ekonomisk hushållning är revisionskontorets samlade bedömning efter genomförd granskning av stadens nämnder att verksamhetsmålen i allt väsentligt är uppfyllda. Det har dock inte varit möjligt att stämma av samtliga mål då det finns mål som är otydligt formulerade och därmed svåra att följa upp och utvärdera.

Utöver verksamhetsmålen har fem finansiella mål fastställts. Av dessa har två mål uppnåtts helt och ett mål har uppnåtts delvis under 2007. Ett av målen ska mätas över planperioden och kan utvärderas först efter periodens slut. Revisionskontoret anser att det i förvaltningsberättelsen med fördel kan ingå en beskrivning och analys över vilka konsekvenser det medför om vissa av målen inte uppfylls.

Revisionskontoret har under en följd av år påpekat att staden inte följer lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed vad avser redovisning av investeringar för samtliga nämnder. Revisionskontoret anser att det inte är tillfredsställande att Stockholms stad inte följer god redovisningssed avseende samtliga investeringsutgifter. Det innebär också att nämndernas nyckeltal blir missvisande och inte möjliggör jämförelser vare sig mellan åren, mellan stadens nämnder eller liknande verksamheter i andra kommuner.

Årsredovisningen innehåller i huvudsak de uppgifter som enligt lagen om kommunal redovisning ska ingå i en årsredovisning. Dock saknas en beskrivning av

den verksamhet som har bedrivits av stadens bolag. Upplysningar som ska redovisas i förvaltningsberättelsen, som t ex händelser av väsentlig betydelse samt förväntad utveckling, görs inte fullt ut i denna utan görs i andra delar av årsredovisningen. Staden bör i framtiden eftersträva att i förvaltningsberättelsen redovisa en samlad bild över de uppgifter som är viktiga för stadens ekonomi och verksamhet.

Vid granskningen av nämndernas interna bokslut för år 2007 har revisionskontoret bedömt att två av nämnderna inte har helt rättvisande räkenskaper. Den främsta orsaken rör hanteringen av investeringar. Övriga nämnder har fått bedömningen att de har rättvisande räkenskaper.

1.2 Förvaltningsberättelsen

I lagen om kommunal redovisning 3 kapitlet framgår att en förvaltningsberättelse ska ingå i årsredovisningen och i kapitel 4 framgår att denna ska innehålla följande:

- En översikt över kommunens verksamhet samt även sådan kommunal verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer
- Samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet
- En redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten
- En utvärdering av målen enligt god ekonomisk hushållning

Revisionskontorets bedömning och kommentarer

De olika delar som ska ingå i en förvaltningsberättelse finns i huvudsak redovisade i årsredovisningen. Beskrivningen sker dock inte alltid i förvaltningsberättelsen utan görs i andra delar av årsredovisningen. Dock saknas en beskrivning av den verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer (stadens bolag). Staden bör i framtiden eftersträva att i förvaltningsberättelsen redovisa en samlad bild över de uppgifter som är viktiga för stadens ekonomi och verksamhet.

Avsnittet om ekonomi innehåller omvärldsanalys och en ekonomisk och finansiell analys. I den ekonomiska analysen för staden lämnas en redogörelse och analys av årets resultat med förklaringar till intäkts- och kostnadsutvecklingen jämfört med föregående år. Vidare redovisas uppgifter om stadens samlade pensionsåtagande samt pensionsmedelsförvaltningen. Förvaltningsberättelsen kan dock kompletteras med en beskrivning av stadens borgensåtaganden tillsammans med en riskanalys.

Stadsledningskontoret utfärdar årligen detaljerade anvisningar för hur nämnderna ska redovisa sitt ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat i tertialrapporter och verksamhetsberättelser. I anvisningarna för nämndernas verksamhetsuppföljning har stadsledningskontoret i år lagt stor vikt vid att verksamhetsberättelserna ska fokusera på uppföljning av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Kommunstyrelsen har därigenom fått bättre förutsättningar för att kunna bedöma den samlade måluppfyllelsen för staden.

Genom stadsledningskontorets månatliga rapportering av stadens intäkts- och kostnadsutveckling och de månatliga finansrapporterna samt de sammanställda tertialrapporterna får kommunstyrelsen en god bild av stadens ekonomi och den verksamhet som bedrivs.

1.2.1 INVESTERINGSREDOVISNING

Enligt den kommunala redovisningslagen ska förvaltningsberättelsen innehålla en samlad redovisning av stadens investeringsverksamhet.

Revisionskontorets bedömning och kommentarer

I årsredovisningen finns i bilagor redovisning av investeringsredovisningens utfall per nämnd med förklaring till avvikelser samt en redovisning av större investeringsprojekt.

Nämndernas nettoinvesteringar uppgår till 3 591 mnkr (2 606 mnkr år 2006). I denna rapport under avsnitt 1.3 "Resultaträkningen" framförs att det finns brister i stadens investeringsredovisning, främst att investeringsutgifter felaktigt bokförts som driftkostnader. Med anledning av detta är med stor sannolikhet redovisade belopp för nettoinvesteringar och avskrivningar för låga i bokslutet samtidigt som redovisade driftkostnader är för höga i bokslutet.

1.2.2 DRIFTREDOVISNING

Enligt den kommunala redovisningslagen ska förvaltningsberättelsen innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

Revisionskontorets bedömning och kommentarer

I årsredovisningen finns i bilagor redovisning av driftbudgetens utfall per nämnd med förklaring till avvikelser.

Stadens nämnder redovisar ett överskott mot budget med 183 mnkr före resultatöverföringar (262 mnkr efter resultatöverföringar).

Beträffande nämndernas avvikelse mot budget redovisar stadsdelsnämnderna en negativ avvikelse med 115 mnkr (-43 mnkr efter resultatöverföringar) och facknämnderna redovisar en positiv avvikelse på 298 mnkr.

Prognossäkerhet

I årsredovisningen kommenteras inte de prognoser över det ekonomiska resultatet som lämnats under året jämfört med bokslutet. Däremot framgår att nämnderna har god budgetföljsamhet.

Sammantaget för stadens nämnder är avvikelsen mellan nämndernas prognostiserade resultat i tertialrapport 2 och bokslutet ca 400 mnkr. Enligt revisionskontorets bedömning är denna skillnad marginell i förhållande till budgetomslutningen varför revisionskontoret delar uppfattningen om god budgetföljsamhet.

Det finns dock nämnder som enligt revisionskontorets bedömning har haft bristande prognossäkerhet under året. Denna bedömning baseras bland annat på att säkerheten i lämnade prognoser har varit svag i de månadsrapporter som har upprättats efter tertialrapport 2.

1.2.3 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Kommunallagens bestämmelser för god ekonomisk hushållning innebär bland annat att kommuner och landsting i sin budget ska ta fram mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning. Budgeten ska innehålla mål för såväl verksamheten som ekonomin. Detta innebär att det både ska finnas ett verksamhetsperspektiv och ett finansiellt perspektiv i planeringen.

Revisionskontorets bedömning och kommentarer

Kommunfullmäktige har i sin budget formulerat följande sex inriktningsmål:

- Staden ska vara en attraktiv plats för boende, företag och besök
- Valfriheten ska öka
- Skola för kunskap
- Högre kvalitet i omsorgen
- En trygg och snygg stad
- Ekonomisk hushållning och sänkt skatt

Kopplat till inriktningsmålen har kommunfullmäktige angivit ett antal mål per verksamhetsområde som stadens nämnder har att uppfylla. Därtill har kommunfullmäktige lagt ut ett flertal uppdrag på nämnderna.

I årsredovisningen redovisas en bedömning av måluppfyllelsen för de olika verksamhetsmålen. Enligt kommunstyrelsens samlade bedömning har verksamhetsmålen uppfyllts.

Även revisionskontorets samlade bedömning efter genomförd granskning av stadens nämnder är att verksamhetsmålen i allt väsentligt är uppfyllda. Det har dock inte varit möjligt att stämma av samtliga mål då det finns mål som är ottydligt formulerade och därmed svåra att följa upp och utvärdera.

För verksamhetsåret 2008 har kommunfullmäktige fastställt ett antal indikatorer och aktiviteter kopplade till fullmäktiges mål för respektive verksamhetsområde och nämnd. Indikatorerna och aktiviteterna är konkreta och mätbara varför de ger goda förutsättningar för såväl stadens nämnder som kommunstyrelsen att följa upp och bedöma måluppfyllelsen.

Utöver verksamhetsmålen har fem finansiella mål fastställts. Av dessa har två mål uppnått helt och ett mål har uppnått delvis under 2007. Ett av målen ska mätas över planperioden och kan utvärderas först efter periodens slut. Detta är målet att andelen investeringar i förhållande till avskrivningar ska anpassas till en långsiktig hållbar nivå under planperioden. Avskrivningarna täcker 14 procent av investeringarna. Av kommentarerna i ärendet framgår att investeringarna var ca 1 mdkr högre än vad som är långsiktigt hållbart för kommunens ekonomi.

Följande mål har inte uppnåtts:

- Stadens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter och finansnetto ska inte överstiga 100 procent. Resultatet för 2007 blev 101 procent.
- Stadens soliditet ska uppgå till minst 57 procent exkl pensionsåtaganden och 46 procent inkl pensionsåtaganden. Resultatet för 2007 blev 59 procent (uppfyllt) respektive 44 procent (ej uppfyllt).

Revisionskontoret anser att det i förvaltningsberättelsen med fördel kan ingå en beskrivning och analys över vilka konsekvenser det medför om vissa av målen inte uppfylls.

1.2.4 BALANSKRAVET

I resultaträkningen samt i förvaltningsberättelsen redovisas att staden uppnår balanskravet och att årets resultat enligt balanskravet uppgår till 6,7 mnkr.

Revisionskontorets bedömning och kommentarer

Årets resultat uppgår till 46 mnkr, från detta belopp har poster av engångskaraktär räknats bort i enlighet med reglerna för balanskravet.

På kostnadssidan har effekten av byte av modell för beräkning av pensionsskuld, 82 mnkr, räknats bort. På intäktssidan har reavinster vid försäljning av anläggningstillgångar räknats bort.

Revisionskontoret har granskat upprättad balanskravsutredning och kan konstatera att balanskravet har uppnåtts i årets bokslut.

1.3 Resultaträkningen

Enligt lagen om kommunal redovisning 5:1 framgår att resultaträkningen skall redovisa samtliga intäkter och kostnader och hur det egna kapitalet har förändrats under året.

Revisionskontorets bedömning och kommentarer

Revisionskontoret bedömer att resultaträkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets resultat. Resultaträkningen är uppställd i enlighet med lagen om kommunal redovisning och noter finns i tillräcklig omfattning. Interna transaktioner har eliminerats.

Nedan redovisas stadens resultaträkning för 2007 och 2006.

Resultaträkning (mnkr)	2007	2006
Verksamhetens intäkter	8 904	8 424
Jämförelsestörande intäkter	629	4 995
Verksamhetens kostnader	-38 065	-35 867
Jämförelsestörande kostnader	-179	-1 453
Avskrivningar	-510	-457
Verksamhetens nettokostnader	-29 220	-24 358
Skatteintäkter + statsbidrag	28 367	27 039
Finansnetto	1 096	1 127
Resultat efter skatter och finansnetto	244	3 808
Extraordinära kostnader	0	0
Ianspråktaga avsättningar	1 052	507
Avsättningar	-1 250	-3 460
Årets resultat	46	855

Periodiseringar

Revisionskontoret har konstaterat att förvaltningarnas rutiner för periodisering av intäkter/inkomster och kostnader/utgifter i stort sett fungerar tillfredsställande och att periodiseringar har skett i tillräcklig omfattning.

Verksamhetens kostnader

I årets resultaträkning har inköp av anläggningstillgångar bokförts med 125 mnkr som kostnad i verksamheten. Bokförda kostnader för husbyggnadsentreprenader uppgår till 239 mnkr.

Revisionskontoret har vid granskningen av nämndernas bokslut via stickprov konstaterat att cirka 90 mnkr avser investeringsutgifter som bokförts på driftredovisningen. Detta belopp är dock med största sannolikhet betydligt högre.

Vidare har noterats att kostnader på cirka 56 mnkr har bokförts på investeringsredovisningen som borde ha bokförts på driftredovisningen. Dessa kostnader avser underhållskostnader.

Revisionskontoret har under en följd av år påpekat att staden inte följer den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed vad avser redovisning av investeringar i till exempel maskiner och inventarier.

Avskrivningar

Redovisade avskrivningar uppgår till 510 mnkr. Årets nettoinvesteringar uppgår till 3 591 mnkr och avskrivningarna täcker 14 % av dessa. Revisionskontoret instämmer i stadsledningskontorets kommentar att investeringsvolymen är ca 1 mdkr högre än vad som är en långsiktigt hållbar nivå för stadens ekonomi.

Avsättningar

Under året har avsättningar tagits i anspråk med 1 052 mnkr (507 mnkr år 2006). Förslag till nya avsättningar med 1 250 mnkr (3 460 mnkr år 2006) har redovisats i årsredovisningsärendet. De nya avsättningarna avser infrastrukturella kostnader i samband med framtida åtaganden mot Vägverket gällande den så kallade "Stockholmsförhandlingen". Enligt revisionskontorets bedömning uppfyller denna nya avsättning de krav som ställs på en avsättning enligt rekommendation nr 10.1 från Rådet för Kommunal Redovisning.

Årets resultat

Årets redovisade resultat för staden totalt efter avsättningar uppgår till 46 mnkr och är enligt revisionskontorets bedömning i allt väsentligt rättvisande. Årets resultat innan ianspråktaga avsättningar och nya avsättningar uppgår till 244 mnkr.

Verksamhetens nettokostnader (exklusive jämförelsestörande poster) i förhållande till skatteintäkter och statsbidrag uppgår i bokslutet till ca 104 %. Kostnaderna överstiger skatteintäkterna med 1 303 mnkr. Stadens finansnetto är positivt och uppgår till 1 097 mnkr vilket är något lägre än 2006.

Nedanstående tabell visar utvecklingen av nyckeltalet från och med 2003. Här ska nämnas att stadsledningskontoret i årsredovisningsärendet redovisar 101 %. Orsaken till de olika siffrorna är att stadsledningskontoret inkluderat finansnettot.

2003-12-31	106 %
2004-12-31	107 %
2005-12-31	105 %
2006-12-31	103 %
2007-12-31	104 %

1.4 Balansräkningen

Enligt lagen om kommunal redovisning 5:2 framgår att balansräkningen skall redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång. Ställda panter och ansvarsförbindelser skall tas upp inom linjen.

Revisionskontorets bedömning och kommentarer

Revisionskontoret bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital. Balansräkningen är uppställd enligt lagen om kommunal redovisning och omfattar tillräckliga noter. Bilagor/specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Nedan redovisas stadens balansräkning för 2007 och 2006.

Balansräkning (mnkr)	2007-12-31	2006-12-31
Anläggningstillgångar	48 258	66 825
Omsättningstillgångar	33 187	20 018
Summa tillgångar	81 445	86 843
Summa eget kapital	47 708	47 662
Summa avsättningar	8 304	7 167
Summa långfristiga skulder	12 115	13 951
Summa kortfristiga skulder	13 317	18 063
Summa eget kapital och skulder	81 445	86 843
Ansvars- och borgensförbindelser	2 108	2 898
Stadens pensionsförpliktelser	12 143	10 471

Anläggningstillgångar

Revisionskontoret har noterat att vissa brister finns vid avstämning av belopp i anläggningsregistret i ekonomisystemet Agresso mot huvudboken. Vidare kan vi konstatera att exploateringsnämnden använder en egen anläggningsreskontra, vilket försvårar avstämning mot huvudbok och andra nämnder. Kommunstyrelsen bör prioritera arbetet med att förbättra anläggningsreskontran i Agresso.

Den modell som kommunstyrelsen använder för att fördela centrala medel till nämnderna, t ex miljömiljarden och stimulansbidrag, innebär att budgetmedel tillförs driftbudgeten eller att finansiering görs via en intern intäkt på driftredovisningen. Detta görs oavsett om utgiften avser drift eller investering. Den modell kommunstyrelsen använder för att fördela ut centrala medel bidrar i vissa fall till att redovisningen av investeringar inte blir korrekt. För att säkerställa att centrala medel som avser investeringar blir aktiverade, bör kommunstyrelsen se över modellen.

Omsättningstillgångar

I bokslutet för 2007 finns 85 mnkr bokfört under exploateringsfastigheter. Enligt god redovisningssed ska mark och fastigheter, vars syfte är att avyttras, redovisas som omsättningstillgång istället för anläggningstillgång. En sådan bedömning är också gjord i bokslutet då exploateringskontoret har definierat vilka tillgångar som avser omsättningstillgångar. Ytterligare steg kan med fördel tas under 2008 att bättre utveckla exploateringsredovisningen så att bedömningar kan göras löpande.

Eget kapital

Eget kapital per 2007-12-31 uppgår till 47 708 mnkr och har ökat med 46 mnkr under året. I bokslutet för 2006 öronmärktes 850 mnkr avseende IT-utveckling (650 mnkr) och Ytterstadssatsning (200 mnkr). Under 2007 har 35 mnkr av dessa medel förbrukats. Denna konstruktion medför att det blir svårt att bedöma stadens ekonomiska ställning. Det är att föredra om budgetering görs i den ordinarie drift- och investeringsbudgeten.

Avsättningar

Pensionsavsättningar inklusive löneskatt uppgår till 2 463 mnkr och har ökat med 940 mnkr. Sveriges Kommuner och Landsting har rekommenderat att kommuner och landsting ska följa de nya riktlinjerna för beräkning av pensionsskulden (RIPS 07). Dessa gäller från och med räkenskapsåret 2008 men kommunerna uppmanas att använda modellen redan 2007. Så har Stockholms stad gjort, vilket medfört en ökad kostnad 2007 på 82 mnkr, som redovisas som en jämförelsestörande kostnad. Årets övriga avsättningar har kommenterats tidigare i rapporten under avsnittet Resultaträkningen.

Panter- och ansvarsförbindelser

Ansvarsförbindelserna inklusive pensionsskulden i förhållande till bokförda tillgångar uppgår till 17 % vilket visar att stadens tillgångar väl täcker de åtaganden som redovisas. Noterbart är den kraftiga ökningen av pensionsskulden (intjänad till och med 1997-12-31). Skulden uppgår till 12 143 mnkr och har ökat med 1 672 mnkr, vilket motsvarar 16 %.

Leasing

Rådets för kommunal redovisning rekommendation nr 13.1 angående redovisning av leasingavtal har börjat tillämpas av staden från och med 2005. I årsredovisningen redovisas leasingavtal för ca 41 mnkr fördelat på finansiell leasing (39 mnkr) och operationell leasing (2 mnkr). I not redovisas dessa åtaganden fördelade på förfallotidpunkter i enlighet med rekommendationen. Staden har gjort ett avsteg från rekommendationen, vilket tydligt redovisas i årsredovisningen, då både finansiell och operationell leasing redovisas som ansvarsförbindelse. Enligt rekommendationen ska finansiell leasing redovisas i balans- och resultaträkningen.

1.5 Finansieringsanalysen

Enligt lagen om kommunal redovisning 7:1 skall kommunens finansiering och investeringar under räkenskapsåret redovisas i en finansieringsanalys.

Revisionskontorets bedömning och kommentarer

Revisionskontoret bedömer att finansieringsanalysen är upprättad enligt god redovisningssed och redovisar betalningsflödena uppdelat på sektorerna löpande verksamhet, investeringar och finansiering. Likvida medel vid årets slut uppgår till 28 804 mnkr och ökningen under året uppgår till 22 062 mnkr.

1.6 Sammanställd redovisning

Syftet med att upprätta en sammanställd redovisning är att ge en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning, oberoende av i vilken juridisk form verksamheten bedrivs.

Enligt lagen om kommunal redovisning ska den sammanställda redovisningen innehålla en resultaträkning och en balansräkning som är en sammanställning av kommunens och de övriga juridiska personernas resultat- och balansräkning. Redovisningen ska också, enligt god redovisningssed, innehålla en finansieringsanalys.

Stadens redovisningsprinciper ska vara vägledande vid upprättandet av den sammanställda redovisningen.

I den sammanställda redovisningen ingår boksluten för Stadshuskoncernen, Stockholms stad och övriga bolag inom staden. Bolagens årsredovisningar har granskats av respektive auktoriserad revisor. Stadens bokslut har granskats av revisionskontoret.

Årets resultat i kommunkoncernen uppgår till 6 023 mnkr efter gjorda elimineringar (-3 765 mnkr år 2006). Staden redovisar ett positivt resultat på 46 mnkr och koncernen Stockholms Stadshus AB redovisar ett positivt resultat på 6 779 mnkr efter finansnetto.

Revisionskontorets bedömning och kommentarer

Enligt revisionskontorets bedömning uppfyller den sammanställda redovisningen syftet att ge en helhetsbild av stadens ekonomiska ställning, resultat och åtaganden.

En omfattande analys av den ekonomiska ställningen redovisas i årsredovisningen. Däremot saknas en översiktlig beskrivning av verksamheten och viktiga händelser under året. En sådan bör redovisas i förvaltningsberättelsen.

1.7 Bokslut enheten för finansstrategi

Revisionskontoret har med hjälp av externa finansrevisorer granskat redovisningsrutiner och intern kontroll inom enheten för finansstrategi. Rapporten redovisas i bilaga 1.

Granskningen av bokslutet för enheten för finansstrategi redovisas i bilaga 2. Av finansrevisorernas granskningsrapport framgår följande sammanfattande iakttagelse:

Revisorerna har i samband med granskningen av årsbokslutet 2007-12-31 inte påträffat några materiella felaktigheter.

2 DELÅRSRAPPORT 2007-08-31

Vid granskningen av delårsrapporten per 2007-08-31 framförde revisionskontoret att denna bör utvecklas för att bättre uppfylla bestämmelserna i den kommunala redovisningslagen samt god redovisningssed. Vidare framfördes att det finns brister i investeringsredovisningen, att aktuell beräkning av semesterlöneskuld och pensionsskuld (ansvarsförbindelse) saknas samt att principerna för exploateringsredovisning bör ses över till bokslutet 2007.

Av svaret från stadsledningskontoret som har antagits av kommunstyrelsen framgår följande:

Delårsrapport: Av svaret framgår att SLK arbetar med att förbättra den redovisning som görs i delårsrapport och bokslut. Detta kommer att framgå i verksamhetsberättelse och årsredovisning 2007 samt i delårsrapporter fr o m 2008.

Investeringsredovisning: I svaret hänvisas till en ny anvisning om hur om-, ny- och tillbyggnader ska redovisas.

Revisionskontoret har konstaterat att en sådan anvisning ännu inte har antagits av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige.

Pensionsskuld och semesterlöneskuld: Av svaret framgår att begränsningar finns i lönesystemet LISA, vilket gör att semesterlöneskulden inte kan beräknas. Beträffande beräkning av den del av pensionsskulden som redovisas som ansvarsförbindelse anser SLK, då denna bygger på en prognos, att den inte tillför något värde för delårsrapporten.

Revisionskontoret har förståelse för de tekniska hinder som för närvarande finns men anser det är viktigt att en beräkning av semesterlöneskulden görs i delårsrapporten, eftersom detta är praxis och god redovisningssed för kommunerna. Vidare anser revisionskontoret att en beräkning av den del av pensionsskulden som redovisas som ansvarsförbindelse ska ingå, bl a för att den utgör underlag för ett av de finansiella mål fullmäktige har fastställt.

Exploateringsfastigheter: SLK instämmer i att principerna för exploateringsredovisning bör ses över och i bokslut för 2007 finns nu ett värde redovisat för exploateringsfastigheter som omsättningstillgång.

3 REVISIONSRAPPORTER OCH PROMEMORIOR

Nedan redovisas revisionsrapporter och promemior som berör kommunstyrelsen utifrån styrelsens ansvar för ledning och samordning av den kommunala verksamheten samt att ha uppsikt över nämnderna och de kommunala bolagen.

Stadens flyktingmottagande (Rapport nr 3, mars 2007)

Revisionskontoret har granskat om stadsdelsnämnderna Kista, Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby och Skärholmen har en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av flyktingmottagandet. Kommunstyrelsens övergripande ansvar beröres också av granskningen.

Rapporten överlämnades till kommunstyrelsen och de granskade nämnderna för yttrande senast den 31 maj 2007. Stadsdelsnämnderna ställer sig generellt sett positiva till den genomförda granskningen och delar i stort de synpunkter som framförs i revisionsrapporten. Bl.a. framförs att stadens centrala organisation och ansvar för flyktingmottagandet bör tydliggöras och att det finns behov av tydligare riktlinjer för verksamheten som ligger i linje med intentionerna i lag och förordning. Kommunstyrelsens yttrande inriktas främst på behovet av en bättre introduktionsverksamhet där introduktionsplanerna präglas av en större individualisering.

Av yttrandet framgår även att stadsledningskontoret har fått i uppdrag att se över och revidera formerna för arbetet med stadens individuella introduktionsplaner vid flyktingmottagande. I uppdraget ingår också att klargöra ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen och övriga nämnder.

Flera av de frågor som revisionsrapporten lyfter fram kommenteras dock inte i kommunstyrelsens yttrande. Det gäller bl a:

- Stadens övergripande styrning, samordning och uppföljning flyktingmottagandet
- Avsaknaden av introduktionsplaner för barn, unga och äldre
- Flyktingarnas problematiska boendesituation
- Behovet av ökad samverkan mellan staden, länsstyrelsen, Migrationsverket m.fl
- Behovet av att se över den nuvarande modellen för ersättning av stadsdelsnämndernas kostnader för flyktingverksamheten

Uppdraget som biståndshandläggare inom äldreomsorgen (Rapport nr 4, mars 2007)

Syftet med revisionskontorets granskning har varit att belysa biståndshandläggarnas uppdrag som underlag för en diskussion om hur deras yrkesroll kan utvecklas och stärkas. Granskningen har genomförts inom stadsdelsnämnderna Bromma, Farsta och Södermalm.

Granskningen visade sammanfattningsvis att det finns principiella frågeställningar som måste uppmärksammas och diskuteras på olika nivåer i staden. Problemen kan inte bara härledas till otydligheter i biståndshandläggarnas uppdrag. Det handlar också om den politiska nivåns ansvar – dels i den konkreta utformningen av äldreomsorgens innehåll, dels i formuleringen av förutsättningar för biståndshandläggarna.

Rapporten överlämnades till kommunstyrelsen, äldrenämnden samt de granskade stadsdelsnämnderna för yttrande.

Av äldrenämndens yttrande framgår att de problem som beskrivs i revisionsrapporten är väl kända. I tjänsteutlåtandet betonas att revisorernas iakttagelser måste tas på allvar samt att det är viktigt att redovisade frågeställningar uppmärksammas och diskuteras på såväl central som lokal nivå. I utlåtandet konstateras vidare att äldreförvaltningen har utarbetat nya riktlinjer för handläggning av ärenden inom äldreomsorgen. Äldreförvaltningen har även tillsammans med juridiska avdelningen påbörjat planeringen av en årligen återkommande utbildning för biståndshandläggare och deras chefer. Vidare konstateras att den utbildning i dokumentation för utförare, som staden genomförde under år 2005, inte har varit tillräcklig. Förhoppningen är att kvaliteten på utförardokumentationen ska komma att höjas i och med införandet av stadens nya dokumentationssystem för utförare, ParaSoL.

Av kommunstyrelsens yttrande framgår bl.a. att kommunfullmäktige har beslutat om nya riktlinjer för biståndshandläggning enligt SoL och LSS samt att äldreförvaltningen har i uppdrag att utarbeta mallar och rutiner för en gemensam systematisk uppföljning och kvalitetsredovisning av stadens äldreomsorg. Föredragande borgarråd poängterar att det är stadsdelsnämnderna som har det direkta uppföljningsansvaret för myndighetsutövning och biståndsbeslut samt att det finns etablerade system för verksamhetsuppföljning bl.a. genom stadens strategi för kvalitetsuppföljning.

Styrelsen instämmer dock i att de principiella frågeställningar som lyfts fram i revisionsrapporten behöver uppmärksammas och diskuteras betydligt mer på olika nivåer i staden samt att rapporter av det här slaget fyller en viktig funktion i stadens fortsatta kvalitetsarbete.

Stadens arbete med EU:s normer för partiklar (PM10) och kvävedioxid (Rapport nr 5, september 2007)

Revisionskontoret har granskat om staden genomför tillräckliga åtgärder för att uppnå miljökvalitetsnormerna för partiklar (PM10) och kvävedioxid. Utgångspunkten för granskningen har varit de av regeringen fastställda åtgärdsprogrammen för partiklar (PM10) och kvävedioxid från den 9 december 2004. Granskningen har omfattat trafik- och renhållningsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen.

Granskningen har visat att Stockholms stad inte uppfyller de lagstadgade kraven. Trafik- och renhållningsnämndens arbete med att begränsa halten av partiklar (PM 10) i utomhusluften har ökat men enligt revisionskontorets bedömning behövs ytterligare åtgärder. Arbetet med åtgärdsprogrammet för att minska kvävedioxidhalterna behöver också intensifieras. Vidare behöver kommunstyrelsen noggrant följa berörda nämnders arbete med att nå miljökvalitetsnormerna. Även miljö- och hälsoskyddsnämnden som tillsynsmyndighet bör mer aktivt följa åtgärdsarbetet.

Av kommunstyrelsens yttrande, där också trafik- och renhållningsnämndens yttrande bilagts, framgår de åtgärder staden vidtar och överväger. Informationsåtgärder vad gäller dubbdäcksanvändning lyfts bl a fram som en viktig åtgärd och fanns också med som en av åtgärderna i åtgärdsprogrammet för PM10.

Granskning av exploateringsnämndens skydd mot korruption (Rapport nr 6, oktober 2007)

Revisionskontoret har granskat exploateringsnämndens skydd mot mutor, bestickningar eller annan otillbörlig påverkan.

Granskningen visar att nämnden har en relativt god struktur för intern kontroll men att skyddet specifikt avseende risk för mutor, bestickningar eller annan otillbörlig påverkan kan förbättras.

Nämnden har ett antal policys och föreskrifter där förhållningssätt avseende mutor, bestickning är tydliga. Det genomförs systematiska uppföljningar av genomförda upphandlingar och inköp. Därtill genomförs egenkontroller inom ramen för

internkontrollplanen. Risken för korruption beaktas emellertid inte tillräckligt vid dessa uppföljningar.

Revisorerna har i olika sammanhang till kommunstyrelsen påtalat behovet av att det tas fram en etisk policy för stadens nämnder och förvaltningar i likhet med vad som sedan finns för stadens bolag. En sådan policy finns ännu inte. Revisorerna rekommenderar att en sådan antas av fullmäktige.

Så används stadens lärarresurser (Rapport nr 7, oktober 2007)

Revisionskontoret har granskat hur lärarresursen används inom grundskolan. Granskningen har genomförts på högstadienivå vid sammanlagt tio grundskolor inom stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby, Farsta och Älvsjö. Ett arbetslag per skola, sammanlagt 105 lärare, har deltagit i granskningen. En viktig del i det av granskningen var att under en begränsad tid mäta hur lärarna faktiskt använder sin tid. Med utgångspunkt från resultatet av tidmätningen har revisionskontoret intervjuat rektorer och lärare vid de medverkande skolorna samt verksamhetsansvariga vid de granskade nämnderna. I den aktuella rapporten sammanfattas revisionens iakttagelser och kommentarer.

Tidmätningen visade bl.a. följande:

- Lärarna använder i genomsnitt 30 % av sin tid till undervisning och därutöver 10 % till andra aktiviteter tillsammans med eleverna.
- Ca 60 % av lärarnas tid används till arbetsuppgifter utan elevkontakt (t.ex. för- och efterarbete, planering och kompetensutveckling).
- Lärarnas förtroendearbetstid uppgår i genomsnitt till 14 %, vilket kan jämföras med avtalets 22 %. Ingen av de granskade skolorna når upp till avtalets nivå.

Granskningen i övrigt visade sammanfattningsvis följande:

- Rektors planering och uppföljning av lärarnas arbetstid är inte tillräcklig.
- Skolornas styrdokument beskriver sällan hur resurserna ska användas för att nå målen.
- Den sk tjänstefördelningen (fördelningen av lärartiden) omfattar i regel endast undervisningstiden (dvs. i snitt 30 % av arbetstiden).
- Många rektorer saknar ett centralt stöd i arbetet med att utveckla arbetsformer och arbetsorganisation.

Mot bakgrund av granskningen har de förtroendevalda revisorerna särskilt framhållit att det är angeläget att lärarnas tid tillsammans med eleverna ökar, att styrningen och uppföljningen av lärartiden blir bättre samt att lärarnas arbetstidavtal behöver anpassas till skolans uppdrag och mål. Självklart är det i detta sammanhang viktigt att också se till hur tiden används, dvs. till innehåll och kvalitet i verksamheten.

Rapporten överlämnades till kommunstyrelsen och utbildningsnämnden för yttrande senast den 10 mars 2008. Yttrande har inkommit från utbildningsnämnden. Kommunstyrelsen har fått dispens till 1 april men har ännu inte yttrat sig över rapporten.

Kvalitetsarbete inom verksamheten för personer med funktionsnedsättning
(Rapport nr 9, november 2007)

Revisionskontoret har granskat om stadsdelsnämnderna Farsta och Spånga-Tensta bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete inom verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning. För att få en helhetsbild av styrningen och uppföljningen inom verksamhetsområdet har även kommunövergripande funktioner granskats inom socialtjänstnämnden och kommunstyrelsens verksamhetsuppföljning.

Enligt revisionskontoret behöver kommunfullmäktiges mål och indikatorer för verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning utvecklas ytterligare för att ge ett bättre underlag för stadsdelsnämndernas planering och uppföljning.

Kommunstyrelsen har inte genomfört några verksamhetsuppföljningar inom området under de senaste åren. Funktionshinderombudsmannens årsrapport har i princip varit den enda kommunövergripande uppföljningen. Enligt revisionskontoret bör en kommunövergripande modell för kvalitetsuppföljning fastställas för verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Vidare behöver kommunövergripande kvalitetsindikatorer tas fram för att precisera vad som är god kvalitet inom verksamhetsområdet.

Socialtjänstnämnden ansvarar enligt reglementet för kommunövergripande frågor avseende bl a omsorg om fysiskt och psykiskt funktionshinderade. Enligt revisionskontoret behöver socialtjänstnämndens ansvar för samordning, uppföljning och utveckling vara klart uttalat i reglementet. Socialtjänstnämnden måste säkerställa att stadsdelsnämnderna genomför uppföljningarna av utförare som staden har ramavtal med på ett godtagbart sätt.

Rapporten har överlämnats till stadsdelsnämnderna Farsta och Spånga-Tensta, socialtjänstnämnden och kommunstyrelsen för yttrande senast den 14 mars 2008. Kommunstyrelsen har behandlat yttrandet den 5 mars 2008.

Stadsledningskontoret delar i stort de synpunkter som framförs i revisionsrapporten och framför att i budgeten för år 2008 fastställs fem indikatorer om kvalitet inom verksamhetsområdet. Socialtjänstnämnden har fått i uppdrag att under år 2008 utarbeta en kommungemensam brukarundersökning för att mäta andelen nöjda brukare. Brukarundersökningarna ska genomföras av stadsdelsnämnderna under år 2009. Stadsledningskontoret anser att resultatet av dessa indikatorer bör utvärderas innan ytterligare system för kvalitetsuppföljning utarbetas.

Föredragande borgarrådet framför utöver stadsledningskontorets redovisning att avsaknaden av en kommungemensam modell för kvalitetsuppföljning i staden, samt att det har saknats insamling av stadsövergripande statistik och annan information som kan ligga till grund för uppföljning, är och har under lång tid varit en allvarlig brist. Socialtjänstnämnden har i budgeten för år 2008 fått i uppdrag att samla in och sammanställa statistikuppgifter och annan information för att kunna ge en bild av stadens samlade socialtjänst.

Borgarrådet delar stadsledningskontorets uppfattning om att resultatet av fastställda indikatorer bör utvärderas innan ytterligare system för kvalitetsuppföljning utarbetas.

Kommunstyrelsen beslutade att lämna stadsledningskontorets tjänsteutlåtande som svar till stadsrevisionen.

Stadens informationssäkerhet med avseende på organisatorisk och teknisk IT-säkerhet (Rapport nr 10, november 2007)

Revisionskontoret har granskat stadens informationssäkerhet med avseende på organisatorisk och teknisk IT-säkerhet. Revisionsrapporten är sekretessbelagd enligt sekretesslagen 5 kap 2 §.

Kommunstyrelsen har yttrat sig över rapporten. Även yttrandet är sekretessbelagt enligt sekretesslagen 5 kap 2 §.

Underhållsbehov i stadens anläggningar och fastigheter (Rapport nr 11, december 2007)

Revisionskontoret har med hjälp av konsult genomfört en granskning av hur stadens fastighets- och anläggningsförvaltande nämnder och bolag arbetar med planering, genomförande och uppföljning av underhåll.

I granskningen har bostadsbolagen, SISAB och Stockholm Vatten ingått samt idrottsnämnden och kyrkogårdsnämnden. En viktig utgångspunkt för granskningen har varit kommunfullmäktiges ägardirektiv att bolagen ska se till att bibehålla tillgångarna i reala termer.

Revisionskontorets **iakttagelser, bedömning och kommentarer** till resultatet från granskningen redovisas på ett sammanfattande sätt nedan.

Iakttagelser

Svenska Bostäder, Familjebostäder, Stockholmshem och Stadsholmen har ambitiösa och väl fungerande löpande planering av underhållet. Underhållsplanerna genomförs i hög grad hos bostadsbolagen. Familjebostäder och Stockholmshem uppger att de inte har något eftersatt underhåll. Svenska Bostäder uppskattar det eftersatta underhållet till ca 2 – 3 mdr. Stadsholmen uppger att de har en viss underhållsskuld. Informationen om fastighetsbeståndets skick i årsredovisningarna för bostadsbolagen kan förbättras.

Vid SISAB pågår ett omfattande arbete med att lägga in uppgifter i den nya fastighetsdatabasen, vilket kommer att medföra att underlaget för planeringen av underhållet blir väsentligt bättre. Underhållsplanen genomförs i hög grad. Under 2007 har en betydande avvikelse uppstått på grund av att underhållsmedel använts till bl a ombyggnader. Bolaget uppger att ytterligare nedskärningar av underhållet riskerar att leda till att realvärdet på skolorna inte kan upprätthållas.

Stockholm Vatten saknar en samlad dokumentation om underhållsprocessen, hur stor underhållsbudgeten är och hur utfallet har varit för bolagets underhållsinsatser. Bolagets styrelse ägnar liten uppmärksamhet åt underhållsfrågorna. Inom ramen för denna granskning har det inte gått att få en klar uppfattning om underhållssituationen i ledningsnätet.

Kyrkogårdsnämnden har en underhållsskuld som reducerats de senaste åren. Idrottsnämnden har ett visst eftersatt underhåll men anläggningarna är i stort väl underhållna.

Revisionskontorets bedömning och kommentarer

För samtliga granskade bolag rekommenderas att underhållsplanerna utvecklas i olika avseenden. De bör innehålla en bedömning av bl a beståndets skick, strategi för underhållet, prioriteringskriterier och analys av utfallet av föregående års plan. Styrelsernas roll i underhållsplaneringen bör utvecklas. Vad gäller Svenska Bostäder har styrelsen uppdragit åt VD att komma med förslag till genomförande och finansiering av en väsentlig förstärkning av underhållsvolymen.

Mot bakgrund av att frågan om underhåll av skolor fått stort intresse, bör SISAB lämna information i årsredovisningen om skolornas underhåll i relation till behovet.

Vikten av att styrelsen i Stockholm Vatten engagerar sig mera i underhållsfrågorna har särskilt framhållits. Då det har varit omöjligt att få en klar uppfattning om bolagets underhållssituation föreslås att koncernstyrelsen svarar för en extern oberoende analys av underhållssituationen avseende i första hand ledningsnätet. Kyrkogårdsnämnden och idrottsnämnden har en väl fungerande underhållsplanering

Inkomna yttranden

Sammanfattningsvis redovisar koncernledningen i yttrandet över revisionsrapporten att under det senaste året har berörda bolag fattat beslut och genomfört åtgärder som kommer att medföra bättre underlag för underhållsplanering och rapportering samt samarbete över bolagsgränserna.

Inkomna yttranden över revisionsrapporten från övriga bolagsstyrelser förutom från styrelsen för Stockholm Vatten innehåller inga avvikande meningar från vad revisionskontoret framfört. Av Stockholm Vattens yttrande framgår att styrelsen kommer att uppdra åt VD att genomföra en rad åtgärder, bl a att ta fram ett övergripande styrande dokument avseende VA-bolagets underhållsverksamhet. Vidare att VD ska genomföra en utredning för att försöka fastställa det gap som kan anses finnas mellan det värde anläggningstillgångarna har och ett relevant "realvärde"

Kyrkogårdsnämnden kommer att bl a utforma en underhållsstrategi, upphandla ett digitalt underhållssystem, se över organisation och kompetens inom tekniska avdelningen. Idrottsnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att under 2008 ta fram ett förslag till underhållsstrategi för idrottsnämndens anläggningar.

Stadens säkerhetsarbete, uppföljning av tidigare granskning (Rapport nr 1, januari 2008)

Revisionskontoret kunde vid 2006 års granskning av stadens säkerhetsarbete konstatera att staden inte har en ändamålsenlig krisledningsorganisation och därmed risk för att tillräckliga förutsättningar att hantera extraordinära händelser saknas.

Revisionskontorets uppföljande granskning visar att kommunstyrelsen har gett säkerhetsfrågorna hög prioritet. Flertalet av de brister som identifierades vid granskningen 2006 är nu åtgärdade eller delvis åtgärdade. För de brister som fortfarande kvarstår är ett arbete påbörjat.

Under 2007 har en rad åtgärder vidtagits. Kommunstyrelsen har bland annat:

- Antagit en ny säkerhetspolicy
- Antagit en krisledningsplan samt en plan för kriskommunikation
- Inrättat ett krishanteringsråd
- Tydliggjort ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan kommunstyrelsen och brand- och räddningsnämnden
- Tagit över samordningsansvaret för stadens säkerhetsarbete från brandförsvaret

Stadsledningskontoret har också inlett ett arbete kring gemensam lokalisering av larm och ledningsfunktion för stadens ledning, Trafik Stockholm samt Stockholms Hamnar.

Vid revisionskontorets granskning var stadens krisledningsorganisation ännu inte komplett. Inte heller fanns någon plan för utbildning och övning framtagen. Arbetet med detta hade dock inletts.

Kommunstyrelsen framför i sitt yttrande att avsevärd energi har lagts på att förbättra stadens säkerhetsarbete. Vidare framförs att det nu finns en ändamålsenlig krisledningsorganisation som kontinuerligt kommer att utvecklas genom utbildning och övning.

Stadens samordning, uppföljning och kontroll av EU-projekt (Promemoria nr 6, november 2007)

Revisionskontoret har granskat stadens samordning, uppföljning och kontroll av EU-projekt. Granskningen har omfattat fem pågående projekt vid kommunstyrelsen, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialtjänstnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt vid tre stadsdelsnämnder som samarbetar kring ett projekt.

Granskningen har visat att formerna för central uppföljning av EU-projekten i staden behöver förbättras. Vidare att det är viktigt att lösa de tekniska och administrativa problem som finns för att lägga ut databasen över EU-projekt på stadens hemsida. Nämnderna bör också i sina delegationsordningar tydligare reglera beslut avseende ansökningar av EU-bidrag samt även hur beslutet ska kommuniceras med central nivå. Detta skulle underlätta för kommunstyrelsen att få en överblick över projektansökningar i staden. Stadsledningskontoret bör också ta fram anvisningar för projektredovisningen.

Av kommunstyrelsens yttrande framgår att stadsledningskontoret arbetar med frågan hur staden inom ramen för den ordinarie uppföljningen av ekonomi och verksamhet ska få en stadsövergripande bild av EU-projekten i staden.

Stadsledningskontoret instämmer i kritiken att projektdatabasen inte kan läggas ut på stadens hemsida. Arbetet med att lösa problemet har prioriterats.

Kontroll av löneutbetalningar via LISA-självservice
(Promemoria nr 7, oktober 2007)

Den granskning som revisionskontoret genomförde under år 2006 av tio nämnders interna kontroll i lönehanteringen visade att det saknades systematiska kontroller av lönetransaktioner från LISA-självservice. Under 2007 har revisionskontoret genomfört en uppföljande granskning av sju stadsdelsnämnder och sju facknämnder i syfte att undersöka om stadens nämnder har anpassat sina arbetssätt för att säkerställa tillräcklig intern kontroll av självservicetransaktionerna.

Årets granskning visade att det fortfarande - med undantag av socialtjänstnämnden - inte görs några kontroller av LISA-självservicetransaktioner av andra än budgetansvariga chefer.

Vid granskningen framkom att PAS (stadsledningskontorets personalstrategiska avdelning) inte har nått ut till förvaltningarna med information om controllerbehörigheten i LISA-självservice och på vilket sätt den kan användas.

I granskningen framkom också att när LISA-självservice byggdes upp, har PAS förbisett att nämndernas delegationsordningar varierar. Systemet förutsätter att det som registreras alltid kan beslutas/godkännas av chef på enhetsnivå, d v s med behörighetsrollen arbetsledare i systemet. Detta måste snarast åtgärdas i systemet eftersom delegationsordningen utgör grunden för tilldelning av behörigheter i LISA-självservice.

Promemorian överlämnades till kommunstyrelsen för yttrande och behandlades av styrelsen den 12 december 2007. Av yttrandet framgår att stadsledningskontoret har begärt in uppgift från samtliga förvaltningar om vilka som ska inneha controllerbehörighet i systemet. Ett informationsmöte ska anordnas för dessa personer. Stadsledningskontoret kommer också att begära in uppgifter från förvaltningarna över resultatet av de kontroller som utförs under det första halvåret 2008.

Vidare framgår att diskussioner har inletts med leverantören om möjligheten att tekniskt kunna anpassa systemet till de olika delegationsordningar som finns.

Trafikansvaret i exploateringsprocessen (Rapport nr 2, januari 2008)

Revisionskontoret har granskat hur exploateringsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden samarbetar om trafikfrågor i exploateringsprocessen. I rapporten görs bedömningen att trafikfrågorna sedan omorganisationen 2005 i flera fall inte har hanterats på ett tillfredsställande sätt i exploateringsprocessen. En orsak finns att söka i oklara roller och rutiner mellan exploateringskontoret och trafikkontoret samt inom trafikkontoret. Arbete pågår med att klargöra roller och skapa smidiga rutiner mellan de två kontoren. I rapporten framhåller revisionskontoret att det är viktigt att trafikkontorets kompetens och kunskaper i trafikfrågor tas tillvara i samband med exploateringar. Exploateringsnämnden och dess kontor har sedan att ta fram ett optimalt förslag utifrån sitt ansvar för exploateringen. Revisorerna uppmanade i sin skrivelse de båda nämnderna att i samråd lösa frågan om hur trafik- och framkomlighetsfrågorna ska hanteras tillfredsställande vid exploateringar.

I samband med granskningen av trafikansvaret i exploateringsprocessen noterade revisionskontoret att kommunfullmäktiges uppdrag i budget 2007 att exploateringsnämndens resurser för trafikplanering mm skulle föras över till trafik- och renhållningsnämnden inte genomförts. Revisionskontoret kan konstatera att uppdraget inte har genomförts vilket kommunstyrelsen borde ha tillsett.

4 ÖVRIGA GRANSKNINGAR

Utöver de granskningar som har redovisats i lämnade revisionsrapporter och promemorior har följande generella granskningsiakttagelser noterats under året vid basgranskningen av respektive nämnd. Granskningarna berör kommunstyrelsen utifrån styrelsens ansvar för ledning och samordning av den kommunala verksamheten.

Anmälan om missförhållanden inom LSS verksamhet

Revisionskontoret har granskat hur stadsdelsnämnderna Farsta, Skarpnäck, Skärholmen samt Östermalm hanterar anmälningar av missförhållanden och personskador i de verksamheter som styrs av LSS, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Revisionskontorets granskning visar att nämnderna tillämpar den föreskrivna anmälningsplikten på olika sätt. Nämnderna definierar vad som är att betrakta som ett missförhållande, en personskada, samt risk för en personskada olika. Nämnderna är inte alltid medvetna om vilket lagrum som styr anmälan av missförhållanden för personer som omfattas av LSS.

Granskningen visar att avsaknaden av kommungemensamma riktlinjer medför en risk för att det inte enbart är de fyra granskade nämnderna som definierar och hanterar anmälan av missförhållanden, samt anmälan av personskador och risk för personskador för personer på olika sätt.

Enligt revisionskontorets bedömning bör kommunstyrelsen säkerställa att berörda nämnder inom staden definierar och tillämpar gällande anmälningsplikt på ett enhetligt sätt. Kommunstyrelsen bör arbeta fram kommungemensamma riktlinjer och rutiner för anmälan av missförhållanden, anmälan av personskador, samt anmälan av risk för personskada, för de verksamheter som styrs av LSS.

Upphandling

Revisionskontoret har under år 2007 granskat 10 upphandlingar. Granskningarna visar, jämfört med tidigare år, att förbättringar har skett. Fortfarande förekommer brister i förutsebarhet och tydlighet i några av de granskade upphandlingarna.

Vidare är dokumentation och diarieföring av upphandlingarna ofta bristfällig. Som stöd i det arbetet kan stadsarkivets skrift "att hantera handlingar i upphandlingsärenden i Stockholms stad" användas.

Under året har revisionskontoret även granskat följsamhet mot ramavtal. Granskningen har omfattat exploateringsnämnden, idrottsnämnden samt stadsdelsnämnderna Norrmalm och Skärholmen. Granskningen har visat att otillåtna direktupphandlingar förekommer och att avtalstroheten kan bli högre. Vidare visar granskningen att det är viktigt att nämnderna följer upp och kontrollerar hur stadens ramavtal följs.

Dokumentation av redovisningssystem

Att en dokumentation över tillämpat redovisningssystem ska upprättas regleras i den Kommunala Redovisningslagen (KRL) 2 kapitlet 7 paragrafen.

"Varje kommun och landsting skall upprätta sådana beskrivningar över bokföringssystemets organisation och uppbyggnad som behövs för att ge överblick över systemet. En kommun eller ett landsting skall också upprätta sådana beskrivningar över genomförda bearbetningar inom systemet som gör det möjligt att utan svårighet följa och förstå de enskilda bokföringsposternas behandling (behandlingshistorik)."

I stadens eget regelverk (Regler för ekonomisk förvaltning) framgår följande i 2 kap 12 §: "Stadsledningskontoret skall upprätta en beskrivning över tillämpade förvaltningsgemensamma delar av ekonomisystemet i enlighet med den Kommu-

nala Redovisningslagen. Förvaltningschefen skall upprätta en beskrivning över förvaltningsspecifika delar av ekonomisystemet.”

Revisionskontorets bedömning och kommentarer

Revisionskontorets bedömning är att stadsledningskontoret i huvudsak uppfyller kraven på dokumentation enligt KRL och stadens regler. Dokumentet ”Förståelsedokumentation Agresso ekonomisystem” som är framtaget i samråd med Stadsarkivet utgör en bra grund för detta.

Dock är systemdokumentationen över ekonomisystemet Agresso inte fullständig då det saknas viss dokumentation över genomförda anpassningar i Agresso.

Kommunstyrelsen bör se till att kontrollera att stadens förvaltningar upprättar en beskrivning över förvaltningsspecifika delar av ekonomisystemet enligt de krav som framgår av stadens regler för ekonomisk förvaltning.

Informationssäkerhet med avseende på behörighetstilldelning

Revisionskontoret har granskat om kommunstyrelsens förvaltning följer kommunfullmäktiges informationssäkerhetsregler samt fastställda rutiner för tilldelning av behörigheter till ekonomisystemet Agresso. Granskningen har skett utifrån stadsledningskontorets roll som systemägarrepresentant.

Enligt gällande regelverk för informationssäkerhet ska behörighetstilldelningen vara behovsstyrd. Detta betyder att endast den som behöver åtkomst till ett verksamhetssystem för att kunna utföra sina arbetsuppgifter ska tilldelas behörighet. Vidare ska behörigheterna regelbundet ses över.

Enligt fastställda rutiner för behörighetsadministrationen avseende Agresso ska stadsledningskontoret i egenskap av systemägarrepresentant

- Besluta vilka inom stadens centrala enheter som ska få behörighet att läsa information i de olika modulerna inom ekonomisystemet på samtliga förvaltningar.
- Besluta vilka hos dataleverantören som för stadens centrala behov ska få behörighet att läsa information i de olika delsystemen inom ekonomisystemet.
- Tilldela behörighet för de lokala behörighetsregistrerarna vid respektive förvaltning, generella tittbehörigheter samt centrala behörigheter för redovisningsenheten.

Iakttagelser

Revisionskontorets granskning visar att stadsledningskontoret följer fastställda rutiner för tilldelning av behörigheter. Därtill genomförs behörighetsuppföljningar kvartalsvis. Uppföljningarna sker i samråd med stadens redovisningschef och

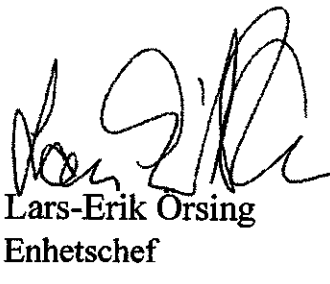

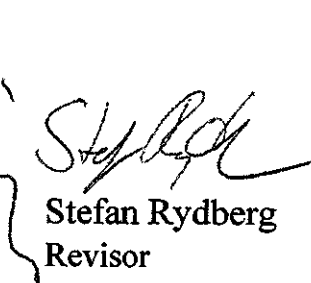
med stadsledningskontorets kontaktperson gentemot dataleverantören. Uppföljningen av behörighetsregistrerarnas behörigheter ansvarar respektive förvaltning för. Vid stadsledningskontoret kontrolleras dock att det finns ett rimligt antal behörighetsregistrerare vid respektive förvaltning.

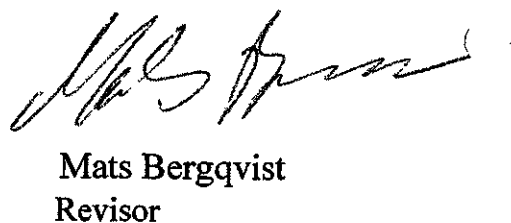
Revisionskontorets granskning visar att det finns skriftliga beslut för respektive användare. Granskningen visade även att samtliga tjänstemän och konsulter som har åtkomst till ekonomisystemet är i behov av sin behörighet.

Revisionskontorets bedömning och kommentarer

Enligt revisionskontorets bedömning fungerar behörighetsadministrationen avseende Agresso på ett säkert sätt och den interna kontrollen är tillräcklig.

Lars-Erik Orsing
Enhetschef

Stefan Rydberg
Revisor

Mats Bergqvist
Revisor

Bilaga 1

Stockholms Stad

**Enheten för Finansstrategi
Granskning av intern kontroll 2007**

Audit

KPMG Bohlins AB

21 januari, 2008

Antal sidor: 5

Rapport IK.doc

)

)

)

)

Innehåll

1.	Inledning	1
2.	Sammanfattning	1
3.	Bakgrund	1
4.	Resultat av granskningen	2
4.1	Limituppföljning	2
4.2	Överträdelse av upplåningsram	2
4.3	Funktion för riskkontroll	3
4.4	Administration och redovisning av lån och finansiella instrument	3
4.5	Övrigt	3

)

)

)

)

1. Inledning

KPMG Bohlins AB (KPMG) granskar på uppdrag av Revisionskontoret, Stockholms Stad, verksamheten inom Enheten för finansstrategi och de delar av stadens räkenskaper som enheten ansvarar för. Granskningen omfattar års- och tertialbokslut samt intern kontroll.

I november 2007 genomfördes granskningen av intern kontroll. Mot bakgrund av genomförd riskanalys inriktades den på följande områden:

- Limituppföljning
- Riskkontroll
- Administration och redovisning av lån och finansiella instrument
- Uppföljning av överträdelse upplåningsram

Denna rapport redovisar vad som framkommit vid granskningen.

2. Sammanfattning

Baserat på vår granskning är den övergripande bedömningen att den interna kontrollen inom enheten för finansstrategi i allt väsentligt fungerar väl. Verksamheten kännetecknas av noggrannhet och detaljerade kontroller. Detta, i kombination med det begränsade antalet transaktioner, minskar risken för felaktigheter. Det finns dock utrymme för förbättringar bl a genom att utnyttja tillgängligt systemstöd för att minska antalet manuella moment.

3. Bakgrund

De centrala funktionerna i Stockholms Stad är organiserade i Stadsledningskontoret. Inom Stadsledningskontoret ansvarar Finansavdelningen för redovisning, uppföljning och ekonomisk analys. Enheten för finansstrategi utgör en del av Finansavdelning. Enheten fungerar som kommunkoncernens internbank och ansvarar för koncernens upplåning och placeringar. Vidare ansvarar enheten för analys och hantering av koncernens finansiella risk. Verksamheten är indelad i en marknadsgrupp och en administrativ grupp.

Stadens finansiella tillgångar uppgick per 2007-08-31 till 39,3 mdr och de finansiella skulderna till 30,1 mdr. Tillgångarna utgörs främst av fordringar på bolag inom kommunkoncernen och skulderna av upplåning genom obligations- och certifikatprogram samt upplåning från bolag inom kommunkoncernen.

4. Resultat av granskningen

4.1 Riskuppföljning

Riskutnyttjande rapporteras i den Finansiella riskrapporten som månadsvis redovisas för Ekonomiskommittén. Det sker även veckovis en detaljerad uppföljning inom enheten.

Gällande limiter styr enhetens utlåning och finansiering. Detta medför att det normalt inte förekommer några limitöverträdelser. I samband med försäljningen av CentrumKompaniet ökades tillfälligt durationsintervallet.

Bedömning och rekommendation

Gällande riskmått speglar de väsentligaste risker. Uppföljning sker systematiskt och proaktivt vilket ger en god kontroll.

4.2 Överträdelse av upplåningsram

I juni 2007 emitterade staden certifikat programmet under programmet för utländsk upplåning (ECP). Bakgrunden till upplåningen var bl a en önskan om kortfristig upplåning för att möta likviditeten från försäljningen av CentrumKompaniet. Upplåningen låg inom de limiter och begränsningar som framgår av stadens finanspolicy. Däremot överskreds programmets låneram på 500 mUSD med ca 112 mUSD.

Överträdelsen upptäcktes av riskkontroll på likviddagen. Strax efter kontaktades även staden av Deutsche bank som ansvarar för avvecklingen av affären. En incidentrapport upprättades med en beskrivning av vad som inträffat.

De kortsiktiga åtgärder som vidtogs var att höja låneramen. Vidare har ytterligare förhandskontroller vid upplåning införts.

KPMG genomförde på uppdrag av revisionskontoret en genomgång av händelserna. I rapporten beskrivs händelseförloppet och de samverkande orsakerna bakom överträdelsen. Vidare lämnas förslag på förbättringsåtgärder. Dessa är bl a :

- Ändrad struktur för Finanspolicy och limiter.
- Införande av morgonmöten
- Tydligare ansvar för daglig limituppföljning
- Utveckling av systemstöd

Enheten gör en översyn av finanspolicyen i samband med kommande uppdatering.

Med hänsyn till verksamhetens art har inte morgonmöten ansetts vara motiverade. Beträffande ansvaret för daglig limituppföljning kommer detta att ligga på riskkontroll även om arbetet utförs av den administrativa gruppen. Det pågår ett fortlöpande arbete med att utveckla systemstödet.

Bedömning och rekommendation

Vår bedömning är att enheten tagit det inträffade på stort allvar och aktivt arbetat för att stärka kontrollerna. Vi rekommenderar fortsatta insatser, exempelvis inom ramen för hantering av operativ risk.

4.3 Funktion för riskkontroll

I november 2006 fattade Ekonomiutskottet på förslag från Enheten för Finansstrategi beslut om att nuvarande finansstrateg skulle övergå till att ansvara för riskkontroll, inledningsvis under en period av sex månader. Funktionen kommer organisatoriskt att ligga utanför enheten men kommer i hög grad att delta i enhetens arbete. Bland uppgifterna finns löpande riskkontroll, ansvar för operativa risker samt systemansvar för CRM.

Under året har funktionen utarbetat och implementerat rutiner för uppföljning och rapportering av finansiella risker. Därutöver har operativa risker identifierats genom självutvärdering.

Det har inte skett någon utvärdering av funktionens arbete eller beslut om fortsatt inriktning med anledning av att försöksperioden löpt ut.

Bedömning och rekommendation

Vår bedömning är att funktionen för oberoende riskkontroll fungerar väl. Det är dock av vikt att utvärderas enligt beslut och att tydliga instruktioner inrättas.

4.4 Administration och redovisning av lån och finansiella instrument

Inom ramen för granskningen har en kartläggning av rutinerna för depositupplåning, emissioner, koncernintern utlåning och derivathantering utförts. Under året har inga nya transaktionstyper eller instrument tillkommit.

Bedömning och rekommendation

Vår bedömning är att rutinerna kring administration och redovisning av finansiella instrument fungerar väl. Vi rekommenderar dock att processerna kontinuerligt ses över för att minska antalet manuella moment.

4.5 Övrigt

Till följd av föräldraledigheter och uppkomna vakanser kommer personalomsättningen inom front office / förvaltning att bli hög. Förändrade rutiner som innebär att finansiering av bolag inom kommunkoncernen kommer att ske genom utnyttjande av kredit i koncernkontosystemet kommer

Stockholms Stad
Enheten för finansstrategi
2008-01-21

till viss del att minska det löpande arbetet. Med hänsyn till de betydande belopp och risker som hanteras är det dock väsentligt att säkerställa att enheten har tillgång till tillräcklig kompetens och personella resurser.

Stockholm 2008-01-21

KPMG Bohlins AB

Lars Marcusson
Auktoriserad revisor

Håkan Östebo
Godkänd revisor

Bilaga 2

Stockholms Stad - Finansavdelningen

**Enheten för finansstrategi
Granskningsrapport Årsbokslut 2007-12-31**

**Audit
KPMG Bohlins AB
2008-03-20
*Antal sidor 5***

Rapport bokslut slutlig.doc

)

,

.

)

)

Innehåll

1.	Uppdragets omfattning	1
2.	Sammanfattning	1
3.	Generella kommentarer	1
3.1	Granskningens omfattning	1
3.2	Redovisningsprinciper	1
3.3	Värdering av tillgångar	1
3.4	Upplysningar	2
4.	Balansräkningen	2
4.1	Kommentarer till balansräkningen	2
4.1.1	Tillgångar	2
4.1.2	Skulder	3
4.2	Borgensåtaganden	3
5.	Resultaträkningen	3

.

.

)

)

)

)

.

1. Uppdragets omfattning

Vårt uppdrag har varit att granska upprättat bokslut per 2007-12-31 för enheten för finansstrategi och bedöma om bokslutet är upprättat i enlighet med god redovisningssed samt ger en rättvisande bild av enhetens resultat och ställning.

2. Sammanfattning

Vi har i samband med vår granskning av årsbokslutet 2007-12-31 inte påträffat några väsentliga felaktigheter. Vi vill dock lämna några kommentarer till bokslutsgranskningen enligt nedan.

3. Generella kommentarer

3.1 Granskningens omfattning

Granskningen omfattar de poster där redovisningsansvaret ligger på enheten för finansstrategi ("Finansrörelsen CC"). Detta innebär att saldon på koncernkonton ligger utanför granskningen. Genom att huvuddelen av mellanhavanden inom kommunkoncernen numera sker genom krediter och placeringar på koncernkonto medför detta att väsentliga belopp inte granskats.

Detta torde inte i sig medföra något problem ur revisionssynpunkt vid granskning av de enskilda posterna eftersom saldon på koncernkonto utan större svårighet kan stämmas av mot huvudboken. Däremot försvåras den analytiska granskningen av att de koncerninterna mellanhavandena inte ingår i det granskade bokslutet.

3.2 Redovisningsprinciper

Stadens redovisning styrs av lagen om kommunal redovisning och rekommendationer utgivna av Rådet för kommunal redovisning. Reglerna om redovisning av finansiella instrument är betydligt mindre omfattande i detta regelverk jämfört med vad som gäller för aktiebolag. Detta ställer större krav på dokumenterade redovisningsprinciper och aktiva val. Vi rekommenderar att staden utvecklar principerna för redovisning av finansiella instrument.

3.3 Värdering av tillgångar

Tillgångar skall normalt värderas utifrån den ekonomiska nyttan. För finansiella tillgångar innebär detta att de framtida kassaflödena skall bedömas. I bokslutet har en fordran på Micasa Fastigheter skrivits ned med 3,5 mkr. Enligt avtal skrivs hela skulden av successivt. Vi rekommenderar att staden prövar om fordran har ett värde. I annat fall bör den skrivas av helt. Vår rekommendation berör enbart den redovisningsmässiga hanteringen och inte avtalet i sig.

3.4 Upplysningar

Staden har under tidigare år lämnat mycket knapphändiga upplysningar om finansiella instrument i årsredovisningen. Exempelvis framgår inte omfattningen och arten av derivattransaktioner. Vi rekommenderar att staden inför kommande år ser över vilka tilläggsupplysningar som bör lämnas.

4. Balansräkningen

Nedanstående belopp avser den del av stadens finansiella poster som granskats av oss (se avsnitt 3.1).

<i>Mkr</i>	<i>Utfall</i> <i>2007-12-31</i>	<i>Utfall</i> <i>2006-12-31</i>
Långfristig utlåning	1 751	22 706
Kortfristig utlåning	101	8 771
Övriga tillgångar	181	638
Totalt tillgångar	2 033	32 115
Långfristig upplåning	9 627	13 935
Kortfristig upplåning	6 477	11 507
Övriga skulder	361	409
Totalt skulder	16 465	25 851
Borgens- och ansvarsförbindelser	2 213	2 938

4.1 Kommentarer till balansräkningen

4.1.1 Tillgångar

4.1.1.1 Långfristig utlåning

I och med att den interna finansieringen överförs till koncernkontot och inte längre bokförs som lån har posten reducerats mot föregående år. Kvarvarande lån består i huvudsak av extern utlåning.

4.1.1.2 Kortfristig utlåning

Utgörs dels av en fordran på Vägverket avseende Tranebergsbron, dels av kortfristig del av lång utlåning.

4.1.1.3 Övriga tillgångar

Posten består i huvudsak av upplupna ränteintäkter. Upplupna ränteintäkter avseende derivat har stämts av mot motpartsbekräftelser.

4.1.2 Skulder

4.1.2.1 Långfristig upplåning

Posten avser obligationsupplåning i svensk och utländsk valuta. Avstämning har skett mot VPC för svenska obligationer och arrangerande bank för utländska. Obligationslånen i utländsk valuta har valutasäkrats till 100 procent genom valutaswappar.

4.1.2.2 Kortfristig extern upplåning

Posten består av ny upplåning inom befintliga certifikatprogram.

4.1.2.3 Övriga skulder

Posten består i huvudsak av upplupna räntekostnader och förutbetalda ränteintäkter.

4.2 Borgensåtaganden

Vi har granskat redovisningen av Stockholm Stads borgensåtaganden stickprovsvis mot underlag samt mot redovisade belopp i årsredovisningen utan anmärkning.

5. Resultaträkningen

Enhetens resultat uppgår till 486 mkr (fg år 430). Resultatet utgörs i huvudsak av räntenetto. I posten ingår även nedskrivning om 3,5 mkr av fordran på Micasa Fastigheter (se avsnitt 3.3 ovan).

KPMG Bohlins dag som ovan

Lars Marcusson
Auktoriserad revisor

Håkan Östebo
Auktoriserad revisor

)

)

.

)

)

BILAGA 3

Revisionsrapporter under perioden
april 2007 – mars 2008

2007:2	Så använder lärarna sin arbetstid enligt tidmätning under två veckor i november 2006
2007:3	Stadens flyktingmottagande
2007:4	Uppdraget som biståndshandläggare inom äldreomsorgen
”Det är vi som ska se till att människor får rätt hjälp till så låg kostnad som möjligt”
2007:5	Stadens arbete med EU:s normer för partiklar (PM10) och kvävedioxid
2007:6	Granskning av exploateringsnämndens skydd mot korruption
2007:7	Så används stadens lärarresurser enligt granskning på högstadiet vid tio grundskolor
2007:8	Stadsbyggnadsnämndens hantering av bygglov och bygganmälan
2007:9	Kvalitetsarbete inom verksamheten för personer med funktionsnedsättning
2007:10	Stadens informationssäkerhet med avseende på organisatorisk och teknisk IT-säkerhet – sekretessbelagd
2007:11	Underhållsbehov i stadens anläggningar och fastigheter
2008:1	Stadens säkerhetsarbete
Uppföljning av tidigare granskning
2008:2	Trafikansvaret i exploateringsprocessen
Gränssnitt eller samarbetsytor?

Promemorior under perioden april 2007 – mars 2008

- 2007:2** Granskning av överträdelse av upplåningsram
(Granskningen avser kommunstyrelsen, stadsledningskontoret och dess enhet för finansstrategi)
- 2007:3** Granskning av bokslut 2007-06-30
- 2007:4** Alternativa boendeformer för hemlösa
Förstudie med förslag till fortsatt granskning
- 2007:5** Fyra stadsdelsnämnders uppföljning av egen regi respektive upphandlad verksamhet för äldre och personer med funktionsnedsättning
- 2007:6** Stadens samordning, uppföljning och kontroll av EU-projekt
- 2007:7** Kontroll av löneutbetalningar via LISA-självservice

RAPPORTDEL 2

KOMMUNSTYRELSENS EGEN VERKSAMHET

Sammanfattning

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat tillfredsställande

Kommunstyrelsens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat för verksamhetsåret 2007 är tillfredsställande. I bokslutet redovisas för stadsledningskontorets verksamhet ett överskott med 45,7 mnkr. Överskottet förklaras bland annat av att avsatta medel för omstrukturering av lokaler blev lägre än beräknat samt av vakanser och sena rekryteringar.

Revisionskontoret bedömer att kommunstyrelsen har uppfyllt sina mål och uppgifter samt den i verksamhetsplanen angivna verksamheten.

Styrning, uppföljning och kontroll är tillräcklig

Revisionskontorets samlade bedömning är att kommunstyrelsen i allt väsentligt har nått de av kommunfullmäktige beslutade målen för verksamheten. Vidare bedöms att kommunstyrelsens har uppfyllt sina egna mål och genomfört den i verksamhetsplanen angivna verksamheten.

Enligt revisionskontorets kan internkontrollplanen utvecklas. Enligt revisionskontorets uppfattning är internkontrollplanen snarare en risk- och väsentlighetsanalys till sin utformning än en plan över planerade kontrollaktiviteter.

Bokslut och räkenskaper är rättvisande

Kommunstyrelsens bokslut och räkenskaper för den egna verksamheten är rättvisande.

)

)

)

)

INNEHÅLL	Sid
1 Årets granskning	1
2 Styrelsens resultat.....	1
2.1 Ekonomiskt resultat	2
2.2 Verksamhetens resultat.....	3
3 Styrning, uppföljning och kontroll	3
3.1 Styrelsens styrning och uppföljning under året.....	4
3.2 Intern kontroll.....	5
3.3 Hantering av leverantörsfakturor	6
3.4 Fakturering/krav.....	6
3.5 Representation.....	6
3.6 Behörighetsadministration.....	7
4 Styrelsens bokslut och räkenskaper.....	8
5 KF/KS KANSLI	8

Bilagor

Bilaga 1 Revisionskontorets bedömningskriterier

)

)

)

)

1 Årets granskning

I denna årsrapport redovisas det samlade resultatet av revisionskontorets granskning av *kommunstyrelsens egen verksamhet* avseende år 2007.

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Nämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat
- Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten
- Nämndens bokslut, delårsrapporter och räkenskaper

Revisionen genomförs i enlighet med kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt i enlighet med reglementet för stadsrevisionen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Inriktningen och omfattningen fastställs av de förtroendevalda revisorerna i den årliga revisionsplanen. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Revisionskontorets bedömningskriterier redovisas i *bilaga 1*.

Revisionskontoret har även följt upp styrelsens åtgärder med anledning av tidigare revisionsrapporter. Uppföljningen redovisas under berört avsnitt i årsrapporten. Resultatet av uppföljningen har vägts in i den samlade bedömningen.

Årsrapporten har faktakontrollerats av stadsledningskontoret.

2 Styrelsens resultat

I detta avsnitt redovisas om styrelsens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål och budget samt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Vidare redovisas om verksamheternas resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att kommunstyrelsens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat för året är tillfredsställande.

2.1 Ekonomiskt resultat

Styrelsen redovisar följande budgetutfall och avvikelser för år 2007.

Mnkr	Budget 2007	Utfall	BOKSLUT 2007		Budget- avvikelse 2006 mnkr
			Avvikelse*		
			mnkr	%	
Kostnader					
Drift och underhåll	1 447,8	1 202,9	244,9	20,3	327,6
Avskrivningar	3,5	5,6	-2,1	60,0	-4,3
Internräntor	0,0	0,5	-0,5	-	-0,6
Intäkter	554,1	384,2	-169,9	44,2	-168,0
Nettokostnader	897,2	824,8	72,4	8,8	154,7
Justerat netto, efter resultatöverföring	897,2	821,9	75,3	9,2	156,1
Investeringar					
Utgifter	-	-	-	-	1,8
Inkomster	-	-	-	-	-
Nettoutgifter investeringar	-	-	-	-	1,8

* - = underskott mot budget

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 72,4 mnkr. Avvikelserna på kostnads- och intäktssidan förklaras i huvudsak av att avsatta medel för miljömiljarden, omstruktureringar samt för vissa utvecklingsåtgärder inom IT-området inte har ianspråktagits. Dessa projekt finansieras till stor del med fonderade medel och påverkar därför inte kommunstyrelsens nettokostnader.

Visningsenheten är en resultatenhet och årets resultat för enheten uppgår till - 163 tkr. Enheten hade ett ackumulerat överskott på 3,9 mnkr och får enligt reglerna för ekonomisk förvaltning föra över 1 025 tkr till nästa år (5 % av enhetens bruttobudget). Efter denna justering uppgår kommunstyrelsens avvikelse mot budget till 75,3 mnkr.

Kommunstyrelsens budgetavvikelse redovisas i nedanstående tabell.

Verksamhet/anslagspost	Nettoutfall i mnkr	Avvikelse i mnkr	Avvikelse i %
<i>Stadsledningskontoret</i>	498,1	45,7	9,2
<i>Politisk organisation</i>	72,8	24,9	34,2
<i>Omstrukturering</i>	50,8	-0,8	1,6
<i>Bidrag till organisationer</i>	203,1	2,6	1,3
Summa	824,8	72,4	8,8

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets överskott uppgår till 45,7 mnkr. Avvikelsen förklaras främst av att avsatta medel för omstrukturering av lokaler blev lägre än beräknat. Vidare förklaras avvikelsen av vakanta tjänster samt sena rekryteringar.

Politisk organisation

Av den politiska organisationens överskott, som bland annat avser rotlarnas verksamhet, föreslås att 18,3 mnkr ombudgeteras till 2008.

Omstrukturering

För 2007 avsattes extra medel för omstruktureringskostnader i samband med personalförändringar. Budgetavvikelsen är marginell.

Bidrag till organisationer

Överskottet förklaras främst av att bidragen till stiftelsen Hotellhem och STIM blev lägre än budgeterat.

2.2 Verksamhetens resultat

Mål och uppdrag

Enligt revisionskontorets uppfattning är en del mål allmänt hållna och därmed svåra att följa upp och mäta. Andra mål är formulerade som uppdrag eller uppgifter och därmed lättare att mäta.

Revisionskontorets bedömning och kommentarer

Revisionskontorets samlade bedömning är att kommunstyrelsen under år 2007 i allt väsentligt har nått de av kommunfullmäktige beslutade målen för verksamheten. Vidare bedöms att kommunstyrelsens har uppfyllt sina egna mål och genomfört den i verksamhetsplanen angivna verksamheten. Denna bedömning baseras i huvudsak på de uppdrag och uppgifter stadsledningskontoret har genomfört under 2007.

I budgeten för verksamhetsåret 2008 har kommunfullmäktige fastställt ett antal indikatorer kopplat till fullmäktiges mål för respektive verksamhetsområde och nämnd. Indikatorerna är konkreta och mätbara och ger bättre förutsättningar för kommunstyrelsen att följa upp målen.

3 Styrning, uppföljning och kontroll

I detta avsnitt redovisas om styrelsen har ett integrerat system för styrning, uppföljning och kontroll som säkerställer en ändamålsenlig verksamhet, en god ekonomisk hushållning och en tillräcklig säkerhet inom styrelsens organisation och verksamhet.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att *kommunstyrelsens* styrning, uppföljning och kontroll av den egna verksamheten är tillräcklig.

3.1 Styrelsens styrning och uppföljning under året

Styrelsens lednings- och styrdokument

Revisionskontoret har granskat kommunstyrelsens verksamhetsplan för år 2007 och gjort bedömningen att styrelsens egna mål för verksamhetsområdet ansluter till kommunfullmäktiges mål. Därtill redovisas i verksamhetsplanen på vilket sätt arbetet ska bedrivas för att nå målen. Verksamhetsplanen blir därigenom ett tydligt styrdokument.

Styrelsens uppföljningsarbete

Kommunstyrelsens verksamhetsuppföljning sker i samband med tertialrapporteringen. Revisionskontoret har översiktligt granskat vilka av verksamhetsplanens uppgifter/uppdrag som har följts upp under året i tertialrapporterna och i verksamhetsberättelsen.

Revisionskontorets bedömning är att uppföljningen av den egna verksamheten redovisas på ett tydligt sätt i lämnade tertialrapporter och i verksamhetsberättelsen.

Säkerheten i styrelsens ekonomiska prognoser

Styrelsen har lämnat följande prognosavvikelser mot budget för stadsledningskontorets verksamhet och den politiska organisationen under året.

Mnkr	Tertial- rapport 1	Tertial- rapport 2 (T2)	Bokslut 2007	Avvikelse T2 - bok- slut
Drift				
Kostnader	-101,8	-90,7	120,6	211,3
Intäkter	151,5	131,8	-50,5	-182,4
Nettokostnader	49,7	41,1	70,1	29,0

Avvikelserna mellan bokslutet och tertialrapport 2 på kostnads- respektive intäktssidan förklaras bland annat av att centralt avsatta medel för omstrukturering för lokaler och utvecklingsåtgärder inom IT-området inte har ianspråktagits i planerad omfattning. Nettoavvikelsen på 29 mnkr mellan tertialrapport 2 och bokslutet förklaras i huvudsak av att kostnaderna för den politiska organisationen blev 24,9 mnkr lägre än vad som har redovisats i lämnade prognoser.

I 2008 års verksamhetsplan redovisas kostnaderna för omstrukturering och andra kommungemensamma åtgärder under egna anslagsposter. Detta för att ge en tydligare bild av stadsledningskontorets verksamhetskostnader.

3.2 Intern kontroll

Styrelsens interna kontroll

Den interna kontrollen omfattar allt i en verksamhets organisation, styrning, uppföljning och redovisning som syftar till att säkerställa en ändamålsenlig, effektiv och korrekt utförd verksamhet. Internkontrollplanen är ett medel för att följa upp den interna kontrollen.

Revisionskontoret bedömer att styrelsens arbete avseende den interna kontrollen kan utvecklas.

Kommunstyrelsen har ett system för intern kontroll och en översiktlig väsentlighets- och riskanalys dokumenterad där även en internkontrollplan ingår. Enligt revisionskontorets uppfattning är internkontrollplanen snarare en risk- och väsentlighetsanalys till sin utformning än en plan över planerade kontrollaktiviteter. Detta innebär att det inte tydligt går att utläsa av planen vilka rutiner som ska kontrolleras eller hur kontrollerna ska genomföras.

Revisionskontorets bedömning och kommentarer

Internkontrollplanen kan utvecklas. Av planen bör det tydligt framgå vilka rutiner som ska kontrolleras, vem som är ansvarig, hur kontrollerna ska gå till, med vilken frekvens kontrollerna ska utföras samt när de ska avrapporteras.

Styrelsens internkontrollplan innehåller enligt revisionskontorets uppfattning till viss del kontroller som bör ingå i det löpande arbetet. Syftet med internkontrollplanen ska vara att utifrån en bedömning av väsentlighet och risk se till att kontrollen är tillräcklig i organisation, processer och rutiner. Planen ska således vara en test av att den interna kontrollen fungerar.

Enligt revisionskontoret bör kommunstyrelsen omarbeta den internkontrollplan som är framtagen för verksamhetsåret 2008 då den innehåller samma brister som för 2007.

3.3 Hantering av leverantörsfakturer

Administrativa avdelningen ankomstregistrerar och bokför samtliga fakturer inom stadsledningskontorets verksamhet. Fr o m år 2007 skannas den största delen av fakturorna. Granskningen har omfattat 150 leverantörsfakturer och följande områden

- rutinen för skanning
- attester mot beslut
- kontering
- dröjsmålsräntor

Revisionskontorets bedömning och kommentarer

Revisionskontorets bedömning är att rutinerna är effektiva och säkra och att den interna kontrollen är tillräcklig. Dock har identifierats dröjsmålsräntor till en kostnad om ca 100 tkr. Dessa avser främst pappersfakturer.

3.4 Fakturering/krav

Administrativa avdelningens rutiner för fakturering och krav har granskats (externa mottagare). Ca 70 fakturer har granskats utifrån följande granskningsområden:

- Organisation/ansvarig(a) handläggare
- Rutinbeskrivning
- Kontroll av underlag mot faktura
- Kontroll av handläggningstider
- Kontroll av utestående fordringar mot kravrutinen

Revisionskontorets bedömning och kommentarer

Revisionskontoret bedömer att rutinerna är effektiva och säkra samt att den interna kontrollen är tillräcklig.

3.5 Representation

Under 2006 genomfördes en granskning av bokförd representation vid dåvarande rotlar, partikanslier och vid stadsledningskontorets förvaltningsledning. Resultatet av denna granskning visade att kunskapen om gällande regler var bristfällig samt att den interna kontrollen inte var tillräcklig.

En motsvarande granskning har genomförts för perioden januari – oktober 2007. Granskningen omfattade 80 verifikationer som avsåg extern representation samt 70 verifikationer som avsåg intern representation. Vidare har 30 verifikationer avseende kostnader för kurser och konferenser granskats.

Revisionskontorets bedömning och kommentarer

Efter genomförd granskning kan revisionskontoret konstatera att rutinerna har förbättrats jämfört med föregående år. Endast ett fåtal verifikationer saknar uppgift om deltagare eller syfte. Revisionskontorets bedömning är att den interna kontrollen för dessa rutiner är tillräcklig.

3.6 Behörighetsadministration

Revisionskontoret har genomfört en granskning av styrelsens interna kontroll i de administrativa rutinerna kring ekonomisystemet Agresso.

Stadsledningskontoret har fastställda rutiner för administration av behörigheter. Tilldelning av behörigheter dokumenteras och undertecknas på särskild blankett av respektive verksamhetsansvarig. Vid attesträtt beslutar stadsdirektören om behörighetstilldelning. De behörigheter som administrativa avdelningen handlägger är tittarbehörigheter, attest- och godkännarbehörigheter samt behörighet att registrera leverantörsfakturor m.m. inom stadsledningskontorets förvaltning. Merparten av användarna har behörighet att godkänna alt. attestera samt tittarbehörighet.

Vid stadsledningskontoret finns 250 användare med behörighet till Agresso. Revisionskontoret har genom stickprov kontrollerat att underskrivna blanketter/beslut finns för respektive användare. Kontrollen visade att det vid granskningstillfället fanns ett antal användare för vilka det saknades skriftliga beslut. Därtill kunde noteras att ett trettiotal användare hade behörighet till systemet trots att de inte längre hade kvar sin anställning vid kontoret.

Efter genomförd granskning har administrativa avdelningen vidtagit en rad åtgärder. Skriftliga beslut har upprättats och för de användare som inte längre arbetar kvar har behörigheterna avslutats. Därtill kommer behörighetsuppföljningar att genomföras tre gånger per år.

Revisionskontorets bedömning och kommentarer

Genom de åtgärder stadsledningskontoret har vidtagit samt att det ska genomföras schemalagda behörighetsuppföljningar framöver har det skapats goda förutsättningar för en tillräcklig intern kontroll i kontorets behörighetsadministration.

4 Styrelsens bokslut och räkenskaper

I detta avsnitt redovisas om styrelsens bokslut och delårsrapport är rättvisande samt om räkenskaperna är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed och stadens regler och anvisningar.

Revisionskontorets bedömning och kommentarer

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att kommunstyrelsens bokslut och räkenskaper för år 2007 är rättvisande. Bokslutet är upprättat enligt stadens anvisningar. Periodisering av intäkter och kostnader har skett i tillräcklig omfattning och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Genom stickprov har konstaterats att utgifter på 4 470 tkr (0,4 % av totalt bokförda kostnader) som avser investeringar har redovisats som driftkostnader i verksamheten i enlighet med stadens regler men i strid med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

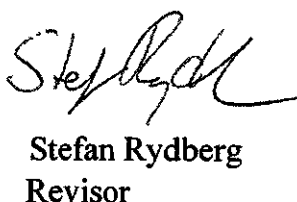
5 KF/KS KANSLI

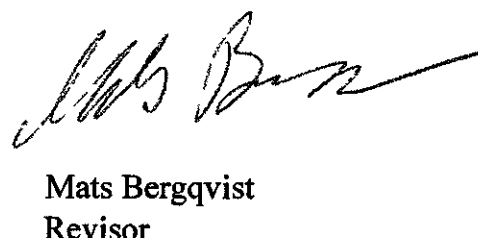
Kansliet redovisar följande budgetutfall och avvikelser år 2007.

Mnkr	Budget 2007	BOKSLUT 2007 Utfall	Avvikelse*		Budget- avvikelse 2006 mnkr
			mnkr	%	
Kostnader					
Drift och underhåll	12,4	12,9	-0,5	4,0	-0,6
Avskrivningar	-	-	-	-	-
Internräntor	-	-	-	-	-
Intäkter	1,7	2,0	0,3	17,6	0,2
Nettokostnader	10,7	10,9	-0,2	1,8	-0,4

Revisionskontoret bedömer att kansliet har uppfyllt sina huvuduppgifter samt den i verksamhetsplanen angivna verksamheten. Bokslutet är rättvisande. Budgetavvikelsen förklaras av ökade personalkostnader samt högre ersättning än planerat för valnämndens personal.

Lars-Erik Örsing
Enhetschef

Stefan Rydberg
Revisor

Mats Bergqvist
Revisor

BILAGA 1

Revisionskontorets bedömningskriterier

Bedömning

För avsnitten 2 Nämndens resultat (avser kommunstyrelsen nedan) och
3 Styrning uppföljning och kontroll används följande bedömningar:

<i>Tillfredsställande/Tillräcklig</i>	Kriterierna är i allt väsentligt uppfyllda
<i>Inte helt tillfredsställande/</i>	
<i>Inte helt tillräcklig</i>	Brister finns som måste åtgärdas
<i>Oacceptabelt/Oacceptabel</i>	Väsentliga brister finns som måste åtgärdas omgående

För avsnitt 4 Nämndens bokslut och räkenskaper gäller följande bedömningar:

Rättvisande, Inte helt rättvisande eller Inte rättvisande

Nämndens resultat

Bedömningskriterier

Nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Verksamheternas resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.

- Nämndens resultat är förenligt med fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget.
- Nämnden har inom tilldelat anslag uppfyllt sina egna mål för verksamheten och uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet och kvalitet.
- Nämndens verksamhet har bedrivits enligt lagar, policydokument, reglementen, riktlinjer mm.

Styrning, uppföljning och kontroll

Bedömningskriterier

Nämndens system för styrning, uppföljning och kontroll bygger på en helhets-syn på den kommunala verksamheten samt säkerställer en ändamålsenlig verksamhet och en god ekonomisk hushållning, liksom en tillräcklig säkerhet inom nämndens organisation och verksamhet.

Styrning

- Nämnden har ett ändamålsenligt system för styrning med utvärderingsbara och om möjligt mätbara mål som kopplar ihop resurser, prestationer, resultat och effekter.
- Nämndens verksamhetsplan överensstämmer med fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget. Nämnden har för varje verksamhetsområde fastställt mätbara/utvärderingsbara mål för ekonomi, prestationer och kvalitet
- Nämnden har en ändamålsenlig organisation med en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter.
- Nämnden har ett system för intern kontroll som säkerställer en effektiv och rättssäker verksamhet samt förebygger allvarliga fel och skador.

Uppföljning

- Nämnden följer kontinuerligt och systematiskt upp ekonomi, verksamhet och kvalitet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Nämndens uppföljningsdokument ger en rättvisande och tillförlitlig information om ekonomi, verksamhet och kvalitet.
- Nämnden har fungerande arbetsformer för rapportering av delegationsbeslut till nämnden.

Nämndens bokslut och räkenskaper

Bedömningskriterier

Nämndens redovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

- Nämndens bokslut är rättvisande.
- Nämndens räkenskaper är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed samt stadens regler och anvisningar.